

**HET ONTSTAAN VAN HET HERSTELD
EVANGELISCH-LUTHERS KERKGENOOTSCHAP,
1818-1836 (II, slot)**

P. Estié

Het Consistorie bracht de Koning op de hoogte van de troebelen. Men wees hem op de al ingeleverde ontwerpen, zowel voor een Algemeen Reglement als voor een plaatselijk reglement; daarbij werd de verwachting uitgesproken dat de rust in de gemeente zou worden hersteld als hierop de koninklijke sanctie zou worden verkregen. Janssen gaf als commentaar dat men zich diende te beperken tot de situatie in Amsterdam; een Algemeen Reglement voor het kerkgenootschap diende daarbij buiten beschouwing te blijven³⁰.

In februari 1830 kwam er verandering in de verhouding tussen de strijdende partijen, toen tot grote opluchting van het Consistorie Kohlbrugge naar Utrecht verhuisde en bedankte voor het lidmaatschap van de Hersteld-Lutherse gemeente. Scholte, Fiebig en Leur werden door deze gebeurtenis in een moeilijke positie gebracht. Na onderhandelingen onder leiding van Van Tuijl zagen zij tenslotte af van hun eis om tot het College van Vertegenwoordigers te worden toegelaten; zij stemden in met nieuwe verkiezingen. Dit resultaat kon door de Gouverneur, samen met vertegenwoordigers van de twee partijen, in april 1830 aan de Koning tijdens een audiëntie te Amsterdam worden meegedeeld³¹.

Het Consistorie bereidde daarop, ondanks het feit dat met de Gouverneur en Scholte cum suis was afgesproken dat er mondeling en hoofdelijk zou worden gestemd, een schriftelijke verkiezing voor. Eind mei 1830 ontstonden daarop nieuwe onlusten, waarna het Consistorie tegen enkele leden van de oppositie strafklachten indiende bij de officier van justitie. Ook binnen het Consistorie zelf werden de gemoederen zeer verhit; hoewel men in het algemeen steeds een grote eenheid had gevormd, was er tegen de gang van zaken wel voortdurend lijdelijk verzet geweest van de kant van

30. HLGA Inv. 920, request d.d. 27 oct. 1829, ARAE 1815-1870 Inv. 314, exh. 7 nov. 1829 no. 1, brief-Dep. aan Gouv.-NH d.d. 7 nov. 1829.

31. Van Lonkhuijzen, *a.w.*, blz. 111, ARAE 1815-1870 Inv. 337, exh. 5 aug. 1830 no. 15, rapp.-Dep. aan ZM d.d. 5 aug. 1830.